

॥ २ ॥ ३ ॥ धारणावधारणं निश्चय इत्यर्थः ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ छुनीतंगुरुशिक्षा ॥ ८ ॥ ९ ॥ ग्रहीणाः श्रान्ता अपीत्यर्थः ॥ १० ॥ ११ ॥ पुत्रगृद्धिभिः पुत्रकर्मैः ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ ग्रहणीवि

व्याध उवाच श्रुतिप्रमाणोऽयमर्थमिति वदन्नुशासनं ॥ सूक्ष्मागतिर्हि धर्मस्य बहुशाखाद्यनंतिका ॥ २ ॥ प्राणांतिके विवाहे च कव्यमनृतं भवेत् ॥ अनृते न भवेत्सत्यं सत्ये नैवानृतं भवेत् ॥ ३ ॥ यद्भूतहितमत्यंतं तत्सत्यमिति धारणा ॥ विपर्ययकृतो धर्मः पश्य धर्मस्य सूक्ष्मतां ॥ ४ ॥ यत्करोत्यशुभं कर्म शुभं वा यदिसत्तम ॥ अवश्यं तत्समाप्नोति पुरुषो नानात्र संशयः ॥ ५ ॥ विषमां च दशां प्राप्नो देवान् गर्हति वै भृशं ॥ आत्मनः कर्मदोषाणि न विजानात्यपंडितः ॥ ६ ॥ मूढो नैकैकश्रवापि च पलश्च द्विजोत्तम ॥ सुखदुःखविपर्यासान्सदा समुपपद्यते ॥ ७ ॥ नैनं प्रज्ञासुनीतं वात्रायते नैव पौरुषं ॥ यो यमिच्छेद्यथाकामं तं तं कामं स आप्नुयात् ॥ ८ ॥ यदित्यादपराधीनं पौरुषस्य क्रियाफलं ॥ संयताश्वापि दक्षाश्च मतिमंतश्च मानवाः ॥ ९ ॥ दृश्यंते निष्फलाः संतः प्रहीणाः सर्वकर्मभिः ॥ भूतानामपरः कश्चिद्विंसायां सततोत्थितः ॥ १० ॥ वंचनायां च लोकास्तस्य सुखी जीवते सदा ॥ अचेष्टमपि चासीनं श्रीः कंचिदुपतिष्ठति ॥ ११ ॥ कश्चिद्विद्वानप्यमधिगच्छति ॥ देवानि ह्वातपस्तस्त्वाकूपणैः पुत्रगृद्धिभिः ॥ १२ ॥ दशमासधृता गर्भजा ये कुलपांसनाः ॥ अपरे धनधान्यैश्च भोगैश्च पितृसंचितैः ॥ १३ ॥ विपुलैरभिजायंते लब्ध्यास्तैरेव मंगलैः ॥ कर्मजा हि मनुष्याणां रोगानास्तत्र संशयः ॥ १४ ॥ व्याधयो विनिवार्यंते व्याधैः क्षुद्रमृगा इव ॥ ते चापि कुशलैर्वैद्यैर्निपुणैः संभृतौषधैः ॥ १५ ॥ व्याधयो विनिवार्यंते मृगा व्याधैरिव द्विज ॥ येषामस्ति च भोक्तव्यं ग्रहणीदोषपीडिताः ॥ १६ ॥ न शक्नुवंति ते भोक्तुं पश्य धर्मभृतां वर ॥ अपरे बाहुबलिनः क्लिश्यंति बहवो जनाः ॥ १७ ॥ दुःखेन चाधिगच्छंति भोजनं द्विजसत्तम ॥ इति लोकमनां क्रंदं मोहशोकपरिप्लुतं ॥ १८ ॥ स्रोतसाऽसकृदा क्षिप्तं द्वियमाणं बलीयसा ॥ न धिये युर्न जीर्येयुः सर्वस्युः सर्वकामिकाः ॥ १९ ॥ नाप्रियं प्रतिपश्येयुर्विशिष्यं दिवै भवेत् ॥ उपयुपरिलोकस्य सर्वो गंतुं समीहिते ॥ यतते च यथाशक्ति न च तद्वर्तते तथा ॥ २० ॥ बहवः संप्रदृश्यंते तुल्यनक्षत्रमंगलाः ॥ महत्तु फलवैषम्यं दृश्यते कर्मसंधिषु ॥ २१ ॥

हंभरोगः ॥ १६ ॥ १७ ॥ अनां क्रंदं अस्त्रहाणं आक्रंदः क्रंदने द्वा ने भिन्नदारुणयुद्धयो रिति मेदिनी ॥ १८ ॥ स्रोतसा कर्मप्रवाहेण असकृत् आक्षिप्तं आधिव्याधिभिस्तान्ति द्वियमाणं अकरां ॥ १९ ॥ ननु स र्वे पितृस्वभ्यामस्मदृश्यंते न त्याहनेति ॥ २० ॥ बहव इति देवदत्तशास्त्रमपि व्यभिचारिफलमित्याशयः ॥ २१ ॥